

Rusmiddelundersøgelsen 2001

Af P. Kramp, G. Gabrielsen, A. Lund, A. Reventlov og A.-M. Sindballe

Rusmiddelundersøgelsen omfatter et repræsentativt udvalg af kriminalforsorgens samlede klientel, dvs. afsonere, varetægtsarrestanter og tilsynsklienter. 75 % af det samlede klientel har på et eller andet tidspunkt prøvet hash, 53 % har prøvet centralstimulerende midler, og 30 % har prøvet opioider. 56 % af klientellet er aktuelt misbrugere.

14 % tilhører opioidmisbrugsgruppen, som karakteriseres af et omfattende andet misbrug, f.eks. har 67 % også et hashmisbrug, 20 % et alkoholmisbrug. 6 % tilhører gruppen, der misbruger centralstimulerende midler. Denne gruppe karakteriseres af, at 60 % har et alkoholproblem, mange misbruger også ecstasy.

Antallet af misbrugere af centralstimulerende midler er stigende. 14 % tilhører hashmisbrugsgruppen, og 21 % tilhører alkoholmisbrugsgruppen. Det kan beregnes, at adskillige tusinde misbrugere hvert år kommer i kontakt med kriminalforsorgen. Der er visse forskelle i art og omfang af misbruget mellem indsatte i åbne og lukkede fængsler, varetægtsarrestanter og grupper af tilsynsklienter, men generelt er lighederne større end forskellene.

Der er en række sammenhænge mellem misbrug og kriminalitet, f.eks. er vold og alkoholpåvirkning samt drab og alkoholmisbrug associerede, mens opioid- og hashmisbrug er associeret til røveri og tyveri.

Hovedparten af de personer, der tilhører opioidmisbrugsgruppen, har tidligere modtaget behandling, og de er fortsat behandlingsmotiverede. Kriminalforsorgens medarbejdere vurderer, at hovedparten i denne misbrugsgruppe har behov for behandling. Det er imidlertid kun halvdelen, som modtager behandling. Samtidig findes, at blandt de opioidmisbrugere, som tidligere har modtaget behandling, er 86 % fortsat opioidmisbrugere, mens kun 67 % blandt dem, der ikke har modtaget behandling, fortsat er opioidmisbrugere.

Blandt dem, der misbruger centralstimulerende midler, er kun ret få behandlingsmotiverede. Kriminalforsorgens medarbejdere har svært ved at vurdere behandlingsbehovet blandt disse misbrugere, eller de tillægger ikke misbruget nogen særlig betydning. Et hashmisbrug tillægges ingen særlig betydning, hverken af misbrugerne selv eller af medarbejderne.

Der er således et udtalt behov for mere klare retningslinjer, hvad angår behandling internt i kriminalforsorgen samt for et øget samarbejde med amterne. Der er endvidere behov for en øget behandlingsskapacitet, især rettet mod misbrugere af hash og centralstimulerende midler.

Færdselslovsovertrædelser er den hyppigste kriminalitetsform blandt kriminalforsorgens klientel, og 60 % af færdselslovsovertræderne har et alkoholmisbrug, næsten 10 % har også et stofmisbrug. En stor del af de alkoholmisbrugende spritbilister, der er idømt en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, mener ikke, de har behov for en sådan behandling.

Rusmiddelundersøgelsens resultater, hvad angår antal alkoholmisbrugere, medarbejdernes syn på alkoholmisbrug, behandling mv., sammenhænge mellem kriminalitet og alkoholmisbrug osv., kan sammenlignes med resultaterne af en tilsvarende undersøgelse foretaget i 1988. Der er stort set ikke

forskel på resultaterne af de to undersøgelser, og det ensartede billede afspejler den kun moderate bevågenhed, alkoholmisbrugere påkalder sig i kriminalforsorgen.